

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiul pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopice Sibiul, strada Măcelariei 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelariei Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru 50-care publicare.

Revista politică.

Sibiul, în 13 Februarie.

Telegramele câte au venit până astăzi dela Budapesta și mai în urmă rapoartele despre cele ce se petrec în sinul dietei ne încredințează, că lupta între guvern și opozițiune este în toată virtutea. Când și un Széll, membru fost al cabinetului actual, intră pe arenă ca să atace guvernul, când alți membri fosti ai partidei liberale se înșiră lanț ca să combată din șururile opozițiunii, — a trecut de glumă. Cabinetul este sgduid în temelile lui. Căderea lui ar fi dară numai o întrebare de timp.

În Budapesta se și vorbește despre constituirea cabinetului fiturior. După cele ce se vorbesc, Slavy este destinat a fi capul cabinetului, Col. Széll ministru de finanțe, Desideriu Szilágyi ministru de interne, contele Adalbert Apponyi ministru de comerț, contele Emanuel Pechy ministru de comunicațiune, Ludovic Horváth ministru de justiție, Bela Szende ministru de apărarea țerei și Hoffmann sau Pauler ministru de culte și instrucțiune publică.

În locul lui Mazuranci este de numit ban al Croației contele Lad. Pejacsevich.

Din Praga se telegrafează, că Rieger, în adunarea comitetului pentru zidirea teatrului național a pus în perspectivă eventualitatea unei încoronări în Praga. Dacă Rieger are temeiuri pozitive pentru a propune eventualitatea aceasta, este încă nedecis.

„N fr. Presse” și cu dânsa și alte diare ne aduc scirea despre formarea unei partide noue, „partida de mijloc”, în sinul senatului imperial, în casa de sus. Partida numeră până acum 30 de membri, dintre cari unii au votat până acum cu „constituționalii”. Cei mai mulți înse sunt din dreapta casei. Partida aceasta voiesce să susțină constituțiunea intactă, dară de altă parte

să promoveze compromisul. Formațiunea cea nouă, se dîce mai departe, nu va delătura majoritatea constituționalilor.

Relativ la recunoascerea independenței României, „D. Ztg.” scrie un articol, în care dîce între alte, încuviințând ridicarea unui stat românesc la grurile Dunărei, că prin acesta s'a vîrit un ic între Rusia și între Slavii de pe peninsula balcanică. Încă pe timpul crizei orientale se escase idea unei federațiuni româno-greco-albaneze, carea se susțină ecuilibrul față cu Slavii. Considerațiunea, că România în viitoriu are seșiefie un post foarte însemnat în pozițiunea defensivă a Europei, contra panslavismului, e de a se mulțami prevenirea (?), de care s'au bucurat reprezentanții guvernului din București la congresul din Berlin înaintea tuturor puterilor. În decursul articolului se vorbește despre urmărirea evenimentelor orientale din partea oficialului nostru de esterne, despre influența rusească, care s'a stirbit foarte mult prin ingratițudinea Rusiei, care în loc de respalță, a smuls Basarabia din corpul României dându-i în schimb dubioasa Dobroge. Încercările rusești de a și recăstiga terenul influenței în timpul reușirii articolului VII din constituțiune (ceștiunea Evreilor), au ramas fără de succes. Cu recunoascerea independenței României, încheie „D. Ztg.”, din partea puterilor ce hesitaseră cu pasul acesta, s'a pus peatra din capul unghiului la clădirea unui stat nou, cărui în complicațiunile necunguiriabile ale viitorului i este reseruat un rol însemnat. O foaie oficioasă de aici (Viena) se folosese de scirea despre urmata recunoascere a independenței României, spre a da expresiune în cuvinte călduroase simpatilor cabinetului vienez cătră statul cel nou. Consimțim pe deplin cu partea aceasta a politiceii orientale, urmata de guvernul nostru. Acum după ce Turcia este

sdrobită, drumul politiceii noastre orientale se desemnează de sine. Austro-Ungaria, departe de ori ce politică aventuroasă de ocupațiune și aneșciune, trebuie să promoveze cu toate mijloacele posibile întărirea elementelor neslavice din Orient între cari locul cel dintăiu îl ocupă Români. Dacă Serbii și Bulgarii asteaptă toată măturaerea lor dela Rusia, Români și Grecii se se dedea a și îndrepta privirile spre Viena*.

Revanș maghiarisării *)

Este scit, că toată acțiunea trebuie se nască reacțiune. Frații Maghiari prea îngrijiți de esistența lor națională nu se genează a se sili, ca se ciocnescă ființe și figuri maghiare din elemente străine, presupunând că prin aceasta se va îmulți și întări elementul maghiar. Această presiune nenaturală o vor ține minte dânsii de pe tîmpul absolutismului nemțesc, care altcum era cu mult mai loială decât presiunea ce o exercitează dânsii. Atunci se părea, că după redobîndirea constituțiunii maghiare, ei se vor feri de astfelu de presiuni față cu naționalitățile, ce sînt sub stăpînirea lor. Pentru că naționalitățile nici când nu au dat privilegiu se fie privite cu ochi rei nici din partea statului, nici din partea monarhului; dânsese nici când nu s'au resculat asupra statului seu, pentru că națiunea maghiară are oare care superioritate oficială, ci dacă s'au și făcut în trecut nesce încercări remonstrative s'au făcut pentru apărările și greutățile cele nesuportabile, puse pe umerii bietului popor dară nici când din ură națională. De aceea ne mirăm din ce causă factorii

*) Publicăm articolul ce ne veni dela un stimat correspondent, fără de a consimți intru toate cu aplicarea în practică a ideilor sale. La toată împlințarea ideile stim. autor vor stimula la cugutare serioasă asupra datorișelor ce avem față cu esistența noastră mai ales dacă vom ține, ca aceasta să fie o esistență onorifică. Red.

statului unguresc se poartă cu atăta neloyalitate față cu diferitele naționalități și în special cu Români, cari ar fi putut fi cei mai vechi aliați ai lor, și care la venirea dîșilor i-au primit mai ca pre nesce frați; și de atunci au purtat în comun sarcinile statului și au susținut această țeară deșe seculi cu sudorea și sângerile lor. Pentru sacrificiile lor Români nici când nu au fost remunerați, din contră au fost tractați în moșia lor părintească, ca și cum au tractat lucrătorii viei din evangeliu pre fiul stăpînului, voinđ prin aceasta să devină singuri proprietari preste via ce o lucrara. Dară în urmă a venit stăpînul vii și atunci

Deșe seculi am fost în întunec, și dacă în întunec nu ne am perdut: acum când farul seculului al 19 luminează celor mici ca și celor mari, celor slabi ca și celor tari, nu avem multă frică, că ne vom perde. Avem însă datorința, ca veldînd pericolul s'el încunguiriăm, sau neputendul încunguira s'el întimpinăm cu precauțiune.

Astăzi lupta fisică la popoare în mare parte s'a strămutat în lupta spirituală. Cu toate aceste și acuma aceste concentrate la olaltă fac puterea unei țeri și mărimea unui popor. În amendou casurile inse banii joacă un rol însemnat.

Presupunend guvernul unguresc că și dânsul pricepe spiritul timpului, s'a socotit că pe calea culturală să ne scoată din viață, înstrăinândune de cultura națională și obtrudendune limba maghiară, pâna la caminul părintesc. Cu astfel de intențiune s'a scos cu totul din praca și din viață artic. de lege XLIV din anul 1863; cu care altcum le place a se lăuda și astăzi în jurnalistica lor și înaintea ambasadurilor străni, — prin care și naționalităților nemaghiare li se acordase puține drepturi de a se folosi de limba lor proprie, în unele casuri dîc după ce această lege se

FOIȚA.

Montpellier.

Nu este Român cărturar, care la rostirea numelui „Montpellier” se nu fie cuprins de o legitimă fală națională de o parte, și de o simpatie deosebită cătră acea comună franceză de altă parte. În Montpellier geniul român intrupat în nemuritorul nostru Alecsandri a primit laurii recunoscinței dela întreaga familie latină, care astfel ni-a dîs, că sîntem un membru demn al ei. În Montpellier astăzi limba română, precum s'a împărțit deja în coloanele foaiei acesteia, resună de pe o catedră universitară, întemeiată anume pentru respândirea cunoscinței limbei noastre frumoase. Fapta aceasta din urmă stârnesce din nou interesul nostru de a cunoasce mai de aproape pe acel oraș al Franciei de meadă-đi, al Languedocului.

Montpellier în evul mediu se cheama Mons Pessulanus sau Mons Pu-

ellarum. Unii pretind că s'ar fi întemeiat în anul 737 de nisce prigonii din Maguelonne. Alții vreau să susțină numai atăta, că Montpellier a fost odinioară un sat, pe care cătră sfîrșitul secolului al X-lea episcopul Riturinus dela Maguelonne l'a primit drept dănie. Istoria a înregistrat între ințepări memorabile avend de scenă orașul Montpellier, 5 concilii (concilia Monspensiensia), ce s'au ținut acolo din 1162—1258. După stingerea stăpînitorilor proprii cătră sfîrșitul secolului al XIII-lea Montpellier a fost moștenită de cătră regii Aragoniei, apoi a ajuns sub stăpînirea regilor de Maiorca, dela cari în sfîrșit l'a cumpărat în anul 1350 regele Franciei Filip VI. În anul 1538 s'a strămutat la Montpellier episcopia dela Maguelonne. Sub stăpînirea lui Enrique III (1574—1589) Montpellier a devenit o residență a Hugenoților, cari punend mîna pe oraș au întemeiat aici un fel de republică, ce abia după multe răsboaie sângeroase și după un asediu îndelungat s'au supus în urma tractatului de pace din 19

Octomvrie 1622. Aceste sînt evenimentele principale, ce le memorează cronica orașului Montpellier.

Astăzi Montpellier este capitala departementului francez Hérault (în Languedocul de odinioară) și a unui arondisment de 14 cantone și 116 comune cu 177,484 locuitori. Orașul însuși e locuit (1876) de 55,258 suflete, între cari se află vreo 7000—8000 de protestanți. Montpellier, fiind stație a căii ferate Lyon-Paris-Marea-mediterană, a celui de Sud și de Hérault, este situat în depărtare de 9, 6 kilometri de la marea mediterană pe o colină lângă rîulețul canalizat Lez, la a cărui murele se estinde în formă amfiteatralică. Ținutul dela M. este chiar încântător și renumit pentru clima sa binefăcătoare bolnavilor, cari în număr însemnat spre a afla vindecare în acest loc încunguiriat într'o depărtare de 8 kilometri de o „campagna” frumoasă cu grădini, pometri și vile.

Montpellier este un oraș dintre cele mei frumoase ale Franciei. Orașul propriu are strade cam înguste

dar foarte curate, zidurile fiind solide și netede. Mai regulate și mai frumoșe zidite sînt însă suburbiile, cari poartă un timbru modern. M. are o citadelă, 22 de biserici, între cari una reformată. O podoaă deosebită a orașului este piața numită Peyrou, sêvșită între 1685—1785, cu plantațiuni frumoase, cu un castel de apă (Château d'eau) și cu statua de bronz a lui Ludovic XIV. Stînd pe această piață strălucită, situată pe o colină, și se oferă o priveliște fărmeătoare: veđi Firenții, marea, Cevenii și pe Mont-Ventoux. Între edificii publice escelează: biserica mare a Sltui Petru, zidită în 1364 (cu renumita icoană a lui Simon, zugrăvită de Bourdon); catedrala clădită între 1858 și 1875; palatul de justiție din 1846 cu statuetele cardinalului Fleury și a renumitului arhiepiscopului Cambacérés (care din urmă s'a și născut în Montpellier); prefectura; municipalitatea; bursa elegantă, teatrul cu fașadă dorică; scoala de medicină cu auditoriul mare amfiteatralic etc. Merită apoi o deosebită amintire arcul de triumf sau

scose din viață, veni la anul trecut 1879 se ne impună limba maghiară și în scoalele noastre populare.

Scindua-se ce intenție are această lege a fost întimpinată din partea Românilor și a jurnalisticii naționale cu o disprețire așa de mare, după cum numai s'a putut întimpina de ori ce națiune conșcio de existența sa. Prin care s'a arătat lumii, că națiunea noastră este trează și privilegiată. Inse de un timp se părea, că acțiunea românească a încetat, ca și când prin expresiunile noastre do îndigațiune față cu această lege ne-am fi făcut datorința pentru tot deuna.

Acuma această lege este în viață și scolile noastre sunt supuse acestei legi, a cărei §§-i se întind și se găta acolo unde vreau stăpânii țerei. Și a-nume acolo, unde guvernul dispune de organe proprii, asupra scolilor noastre, care pot lucra liber fără de a pute fi conturbate sau urmărite de o acțiune națională omogenă, făcu progrese înforătoare, intru nimicirea limbii noastre, și în locul ei intru propagarea celei ungurești; astfel cetii nu de mult, că se face cu scolile de sub patronatul societății drumurilor de fer din Bănat; și earăși tot astfel am auzit în zilele aceste dela o persoană deamă de credință, că se întemple în unele comune de ale noastre din Biharea, unde pruncii, când es dela școală, salută: „jō napot și jō regel't" în loc de „bună ziua" și „bună dimineața." Aceste sunt nesce fenomene triste, la care nu credeam, că vom a-unge așa curând.

Prin astfel de propagande (grecesci) s'a nădușit intru desvoltarea sa poporul românesc din Turcia, care astăzi abia numeră 800,000 până la un milion de suflete; acel popor care înainte de aceasta cu 5-600 de ani era stăpân și domnitor mai pe întregul teritor al imperiului turcesc de astăzi. Astfel s'au nimicit Români din Dalmația și Iliria, despre acăror existență numai în istorie mai aflăm urme. Astfel s'a stins nobilimea și magnația națiunii române din Ungaria și Transilvania, cari astăzi numai din genealogie aflăm, că exista, desfăcuți cu totul de corpul națiunii lor și ca propagatori ai magiarismului.

Când noi cu durere șoim, că aceste toate s'au întemplat, și când vedem, că astăzi încă suntem espuși unor asemenea încercări, nu trebuie se stăm cu mâinile în sin; ci ca un popor de viață, avem ca să dăm revanșe (cet. revaun) acestor încercări ca așa cei ce „se încearcă a ne răpi limba," se vadă că prin apucăturile lor desvoaltă în noi un mai mare simțemnt și activitate națio-

nală, la care noi nici nu ne gândiam, dacă denușii nu ne opugnau.

Un popor aproape de 3 milioane de locuitori în o masă compactă, cum este cel românesc în Transilvania, Crișana și Bănat, trebuie să însufle respect ori căru guvern, care s'ar atinge de a vătămă existența lui; însă aceasta numai atunci se întemplă, dacă acel popor va fi destepț și va sci susține lupta de apărare.

Noi Români din imperiul austro-unguresc suntem totdeauna în stare să facem aceasta, fără de a vătămă legile țerei, ori cât de maștere să fie acele față cu noi; pentru că pe cât pot fi de diferite atacurile ce ni se fac, pe atât de diferite pot să fie armele de apărare.

Noi suntem proprietari preste teritoriul și pământul cel ocupăm, ori cum se se numească acela. Noi îl plătim de dare, noi îl muncim, noi ne mișcăm pe el, și fără de noi ar fi o pustie, de care nici statul nici stăpânitorii nu ar avé fără de noi nici un folos de el. Adecă pe acest teritoriu noi suntem puterea, noi suntem viața statului.

Lupta de maghiarisare începută pe terenul scolaric, este o lumină cumpărată pe banii noștri proprii, cu care stăpânii țerei au scopul, ca să ne ardă ochii, ca apoi orbiți să mergem încărănu ne vor duce ei. Noi însă care avem bani ca să plătim astfel de lumini; avem bani, — ori cât de puțin să fie aceia, — dară totuși avem ca să ne acoperim și lipsele și trebuințele noastre. Bani în ziua de astăzi joacă un rol insemnat în toată lumea, dară mai vortos în Ungaria noastră joacă un rol extraordinar. Pe teritoriul locuit de Români, Români cumpără și vënd, ei câștigă și spezează. Și dacă sânt și alte elemente ca proletari sau neguțători sau măestri, dintre aceia nici unul nu poate subsista fără de ajutorul și succesul Românilui. Români în astfel de casuri trebuie să se arete, că stăpân și domn și să poftescă ca acela, care are lipsă de crucerul densusului se vorbească cu el în limba lui și să scrie românește. Dacă fiesce-care Români cărturari sau inteligenți ar pretinde ca comerciantul sau măestrul (industrieșul) dela care densus și procură marfele necesare peste an, să i vorbească și să i scrie românește, din o sută nici pe unul nu am afla, care se ne refuzese această pretensiune, ci ar face bucușii pentru banii noștri. Și să presupunem, că noi avem alți inteligenți decât numai preoții și învățătorii, totuși numai în dieșca Aradului am avé preste o mie de inteligenți, care ar pute să facă aceasta; pentru că în lipsa de comercianți români,

mai toți dăm banii noștri în mâni străine; și prin această procedere am desoblige sute de comercianți ca să învețe limba românească, ca și o necesitate pentru densusii, prin ce noi i am convinge, că în Ungaria cea vestită în multe locuri poți trăi fără limba ungurească, dară fără de limba românească în acele locuri — ba nici chiar în altele — nu poți.

Prin aceasta s'ar face mari avantaje naționale, pentru că acei comercianți, cari ar veni odată la cunoșcința limbii noastre, nici când nu s'ar arăta indiferenți și cu ură cătră densa, ca și cum se arată până când nu o cunosc. Afară de aceasta, instruirea ce o ar pretinde, pentru densusii și familia lor, s'ar face de cătră învățătorii români, cari s'ar ajutora mult prin aceasta. Mai departe dacă comercianții străini ar sci, că Români „și sci preții intru atăta limba și literatură lor, atunci concursele și publicațiunile cele multe ce le vedem în foile străine, s'ar repeta și în jurnalistica noastră și prin aceasta s'ar face un venit considerabil foilor românești.

Eu, care scriu aceste, vorbesc din esperințămi proprie, pentru că eu nici când n'am lăsat ca banii noștri să joace rol străin, ori cât de puțin să fie fostă aceia. Eu am corespons românește cu neguțători, cari nu au sciut nici un cuvânt românește și am căpătat respuns românește. Am procurat marfă de puțin preț, prin scrișoare românească și peste puținile zile am vëndut publicând și marfa densusului în foile românești. Ba ce e mai mult, scrisorile cu bani se primesc și pricep și acolo de unde limba românească e proscrisă de mult, de organele guvernului maghiar; la care eu singur am scris mai de multe ori românește și au aședat banii mai așa după cum am dispus eu românește și mi iau cuitat cu mulțămă (unguresce). De aci se poate vedé, că banii stau de asupra limbii statului, ca și un idol la care se inchină toți.

Ca să putem dară da revanș maghiarisării avem să ne folosim în toate afacerile noastre de limba românească, și mai ales atunci, când ne dăm banii noștri, și când persoanele sau corporațiunile, cu care corespond sunt interesate mai mult decât noi de cauza, în care scriem, și când nu putem perde nimica, nici atunci, când respectivii ar desconsidera corespondența noastră. Această idee să o propage și eseriezse fiesce-care Români și la casuri obveniente să atragă atențiunea unii altora, ca nici odată să nu ne uităm de aceasta. 2). În scoalele noastre elementare să se propună cântări și discursuri naționale, prin care în scolari să se desvoalte simțul național și iubirea cătră

limba noastră. 3. Să ne părtinim cu mai mare căldură și însuflețire jurnalistica națională, ca apoi aceea să fie în stare, în casuri de lipsă, să poată da și numeri grațiuși, unor învățători și preoți mai sëraci, ca așa să poată fi toți Români în curent cu spiritul timpului și să se scie acomoda și feri de pericol. 4. Foile naționale să aducă la cunoșcința publică, când se vënd proprietăți mai mari, — în părțile locuite de Români, — pe calea licitațiunii, ca așa Români cari dispun de bani să cumpere acele proprietăți, — care în multe casuri le cumpără Jidani cu prețuri bagatele, — ca așa cu timpul să avem și noi aici mai mulți proprietari mari, de națiune română și să ne întarim.

Am fost propus în cercuri mai anguste, ca Români dela orașe să propage astfel de idei. Acuma m'am hotărât ca să le recomand și prin jurnalistică. M. S. preot gr. or.

Desbateră bugetară în dieta Ungariei.

(Urnare).

După Ig. Helfy, care a remarcat punctul de vedere al stâncei extreme, a luat cuvântul.

L. Kármán: La judecarea bugetului pe anul 1880 trebuie să apreențăm trei factori decidoitori: starea finanțială, starea politică generală și cestiunea de existență a cabinetului. Spre acest sfârșit e neaparat de lipsă să aruncăm o reprivere asupra întemplărilor din trecut, asupra relațiilor generale ale țerei și se fimem samă și de viitorul, căci viitorul este rezultat lucrării din trecut și present.

Opozițiunea e îndreptățită a da câte odată o năvală mai aspră asupra guvernului, dar nici partidei guvernamentale nu se poate contesta dreptul de a apera pe guvernul seu. A sosit vremea să ne lămurim odată asupra relațiilor de partidă și asupra stării generale.

Fiecare pagină din istoria de desvoltare a omenimei ne dovedesc, că învățăturile lui Machiavelli au avut și vor avé propagatori totdeauna. Dar în statele constituționale nu mai există ađi nici un guvern care să fie atât de ure, nici o partidă sau un bărbat de stat care să fie atât de arrogant încât să nu se silească a respinge dela sine inviniunea că a călcat dreptul sau a părăsit un principiu. Din istoria Angliei am puté cita o sumă de bărbați mari de stat, cari adeseori și-au schimbat părerile, dar această schimbare nu li se imputa peste toată viața. Și pentru ce nu? Pentru că poporul practic al Angliei totdeauna cumpenesce trecutul cu viitorul, pentru că a ajuns la cunoșcința că politica este sciința esigențelor. Și nu s'a observat oare aparenta particulară, că toți căpi au vestit și reprezentat idei mari, de regulă nu au fost în stare să ducă popoarele la finta dorințelor lor?

Așa s'a întemplat că Moise nu a putut duce poporul isralitean în pământul făgăduinței, Ioan Botezătorul n'a putut întemeia biserica creștină, Rousseau n'a putut realiza revoluțiunea franceză, nici unul dintre proci n'a putut îndeplini reformele vestite de densusii. Ideea unității italiene și germane n'au realizat-o reprezentanții ei cei mai învâpăiați, adecă republicanii italieni și radicalii din Frankfurt, ci conservativul Cavour și cesaricul Bismarck.

Robert Peel a introdus bilul de grâne, libertatea comericiului și emanciparea catolicilor, idei, contra căror el cu toată greutatea talentelor sale celor mari a luptat cu cea mei mare înversunare.

Asemenea exemple strălucite dovedesc în deajuns, că schimbările de principii, fusionările sau coalițiunile

poarta du Peyrou din 1713, și acueductul grandios în două arcade, aici într'o înălțime de 63 metri, s'evêrșit în anii 1753—1766.

Montpellier este residența unui episcop catolic și a unui consistoriu reformat, a deregătoriilor departemantale, a unei curți de apel, a unei curți de assise, a unui tribunal de instanță primă, a unui tribunal comercial și a lor trei judecători de pace, a unei camere de comerciu, a unei camere de agricultură, a unei filiale a băncii de Francia, a unei academie pentru 5 departamente și a comande generale a corpului de armată XVI.

Universitatea din Montpellier, întemeiată în anul 1196, este foarte renumită. Încă de pe la începutul seculului al X lea a existat o școală de medicină întemeiată de nesce medici arabesci, cari prigoniți fiind din Spania, au fost primiți cu ospitalitate de cătră comiți de Montpellier. Astăzi universitatea consistă din 3 facultăți: de medicină, de sciințele escaete și de litere, aceasta din urmă

având de aici în-colo și o catedră deplin regulată și sistematizată pentru limba românească. Universitatea are o bibliotecă mare, un muzeu anatomic și o grădină botanică minunată, totdeodată cea mai veche a Franței întregi, deoarece există deja din anul 1548.

Afără de universitate Montpellier mai posedă: un seminar teologic, un seminar pedagogic pentru învățători și învățătoare; o școală superioară de farmacie; un liceu; mai multe scoli superioare libere de sciințele comerciale și de industrie, de desemn de pictură, de sculptură, de arhitectură și de musică; un institut pentru orbi și un institut pentru surdo-muți și alte institute umanitare. Orașul are totdeodată biblioteca sa publică de vre-o 35,000 tomuri, un muzeu de pictură și de desemnuri, alte două musee pentru obiecte de naturalii și de artilerie, un observatoriu astronomic, societăți pentru propagarea artelor și sciințelor, și în sfârșit un spital mare public, un spital, un orfanotrofiu, un institut pentru a-

lienai, o temniță celulară, o temniță centrală ect.

Industria și comerțul se cultivă în Montpellier pe o scară foarte întinsă. Cu deosebire este însemnată fabricațiunea de chemicals, de lumini și de săpun, de rachiuși și licoruri, de esențe și uleiuri, șocoladă ect; apoi de straiă de lână și de bumbac, de flanel și alte materii, de obiecte de pele mai fine, de hârtie fină, de instrumente de cumpenit ect. ect. Sânt în Montpellier și fonderii de fer și de aramă ect. Comerciu și spriginut de canalul Grave, ce curge în mare, și de căile ferate spre Lyon, Toulouse mai cu samă însu spre Cete, care este așa gheind portul dela Montpellier. În tot anul se fim două téguri mari.

Mai observăm, că în departere de 3 chilometre de la Montpellier se află izvorul mineralic dela Foucaud, a cărui apă caldă ca baie are o înrînță foarte favorabilă asupra nervilor și sângelui.

partidelor sau, dacă vă mai place, inconsecvențele sînt îndreptățite când pîrce dela motive mari și nobile.

Guvernul actual și-a început și continuat cariera între grele împrișurări, dar lucrarea sa patriotică în loc de a fi recunoscută a fost întempestată cu mustiri și atacuri. Nu este datorința nimerii a înfățișa situațiunea în colorii frumoase. Cine observă însă cu atențiunea viața statului ungurese vede, și aceasta e un semn îmbrucător, că statul începe a se restaura. Toate dispozițiunile mai însemnate din tractatul dela Berlin s'au îndeplinit, pacea s'au restabilit și probabil nu se va turbura încă multă vreme, încrederea străinătății în noi a crescut, națiunea se întoarce cu siguranță la munca sa. Această dispozițiune generală a inimelor impune însă parlamentului și guvernului datorințe.

Conducătorii de ași ai afacerilor de stat și-au propus a realiza multe și foarte salutare probleme. Dacă vor fi în stare să le deslege vor încorona edificiul la care au pus temelii.

Cine cunoaște mijloace mai bune și mai practice pentru realizarea acestui scop mare și pentru sanarea rețelilor, decât al guvernului, se și desfășure ideile sale măntuitoare.

În viața noastră publică există o mare abnormalitate, înțeleg gruparea partidelor. Până când țeara nu se va împărți după exemplul Angliei în două partide mari, ne va lipsi condițiunea fundamentală a parlamentarismului.

În fața guvernului spriginit de o majoritate omogenă, de puțin ani nu se mai află o opozițiune compactă ci numai partide cu elemente eterogene și fracțiuni de partide, între cari armonia există numai când e vorba de a trânti guvernul. La împărțirea pradei abia vei mai vedea o urmă din aceasta armonia. Mulți chemați, puțin aleși. Momentul creațiunei pozitive îi desparte de olaltă. Temistocleii de acum ușor și curând vor pisma învingerile Militaților.

În cazul când s'ar forma un guvern nou, o coalițiune a partidei independente cu partida opozițională care recunoaște baza dreptului de stat actual, va fi cu neputință. Agerii nostri radicali din stînga extremă ar da unui cabinet nou lovituri mai grele și poate cu mai mult succes decât contra guvernului present. N'ași dori ca Ungaria să ajungă la soartea, la care au adus partidele progresiste pe Austria, Germania, Italia și Franca prin desbinări și discordii. Pentru a încunungi aceasta soartă e de lipsă să se creeze o opozițiune compactă și omogenă care să se rașine pe principii, ca opozițiunea de astăzi, la cazul unei crize de cabinet, să constituie un guvern nou pe baza unei programe cu idei directive nou.

Cât pentru buget declar că primesc raportul comisiei, doresc însă ca în viitoriu să se inactiveze sistemul bugetului normal și anul financiar să se înceapă cu 1 April.

Să nu ne precipităm cu reformele și să urmărim o politică trează în munca noastră de reformare.

Națiunile iartă mult aceloracari, ori ce erori ar fi comis, se devotează cu toată inima intereselor, ambițiunei și tradițiunilor patriei lor. A mărturisii eroarea nu e rușine, dacă există tăria și voința de a îndrepta. Nu ne este însă permis a mai comite erori, căci altfel ușor s'ar pute împlini prorocia baronului I. Eötvös: „Reul ce l'am făcut cresce ca interesele unei datorii făcute din imprudență, pe care nu avem puterea de a o plăti.“ Să ne ferim de a învinovăți poporul pentru erorile comise, căci poporul nici când nu a putut se și tradeze conștiința sa, se și renege tradițiunile sale naționale și se și schimbe caracterul. Ba el și-a

subordinat bucuos totdeauna chiar și interesele sale materiale principiilor celor mari ale civilizațiunei și moralei.

Deci fie-care să și împlinească datorința sa: să facă fie-care o propagandă scutită de intrigi, egoism și violență, propagandă pentru cele două bunuri mari ale vieții cetățenesci: a adevărului și libertății. (Aplause în dreapta).

B. Lukacs vede în bugetul de față puțină deosebire de bugetele anterioare. Partea cea mai însemnată a eroagiunilor se înfățișează ca sarcini durabile. Datoriile de stat s'au preliminar pe anul curent cu 97½ milioane, erogatele afacerilor comune cu cele pentru Bosnia cu 33½ mil., subvențiunile pentru drumurile ferate cu 11 mil.; cu totul 142 milioane. Pentru celelalte trebuințe ale statului mai rămân din venite numai 35 milioane. S'au prevădut mai ren acele instituțiuni care sînt menite a promova progresul intelectual și bunăstarea materială.

Venitele nu s'au sporit în proporțiune firească cu îmbunătățirea stării materiale a poporului. La contribuțiuni s'au sporit numai restanțele.

În programa finanțială se află numai un punct nealterabil: împrumutul. Deci mai potu-se lăsa afacerile țerei în mâna unui guvern, care rătăcesce fără plan și direcțiune în toate părțile? Politica fiscalică a guvernului au făcut mari pustiiri, care se ved nu în deficit ci în starea materială ruinată a poporului. „Monitorial oficial“ a publicat pe fie-care an licități de realități în valoare de 50 milioane, o cifră aceasta, care exprimă decadența materială a poporului. Fără se că la aceasta a contribuit politica cea rea a guvernului, economia ușuratică a particularilor și relațiunile nefavorabile ale creditului.

Din comitatul Carașului.

În ședința congregațiunei comitatense extraordinare ținută în 17 cur. n. s'a cetit mai întâiu un ordin ministerial care mustră cu cuvinte aspre întemplerile din Caraș și provoacă pe comitele suprem să inspecționeze în persoană toate preturile și să supună la o reviziune exactă toate actele, cărțile și socotelele ce se referes la manipulațiunile cu bani. După aceasta s'a raportat, că luarea actelor din mâinile lui Iuncovici e pe cale și că prenotarea sumei de 25,000 fl. pe realități din Caraș ale vice-comitelui Ghica e săvârșită deja. Seara la 6 oare comisiunea municipală s'a întrunit într-o ședință care se poate numi cea mai memorabilă dintre toate ședințele de până acum. După verificarea protocoalelor dinainte de amăzi comitele suprem puse întrebarea, dacă cercetarea ce curge acum contra vice-comitelui poate fi privită ca o cercetare care după lege premerge de regulă procedurii disciplinare, sau numai ca o cercetare informativă cu caracter privat? Toți oratorii au convenit în răspuns, că cercetarea ordinată e de natura celor ce premerge procedurii disciplinare. Pe temeiul acestui vot comitele suprem declară, că trebuie să aducă o scire foarte tristă la cunoștiința congregațiunei. În timpul ședinței a sosit un ordin telegrafic dela ministerul de interne care ia măsuri de sigur neplăcute pentru comitat. Notariul primariu cetese depeșa ministerială care dăce:

„Comitulul suprem N. Ujfalussy în Lugos. Dacă congregațiunea generală a ordinar o cercetare premergătoare procedurii disciplinare contra vice-comitelui, fără de al suspenda, te împuternicesc să ordinez în numele meu suspendarea. Ear dacă congregațiunea generală nu a slevat de loc cercetarea disciplinară și dacă din acest motiv ea nu va mai potă lua dispozițiuni, să se conchieme

îndată comisiunea administrativă ca să aducă hotărîre pentru a se introduce contra vice-comitelui cercetarea care va avè să premergeă procedurii disciplinare în înțelesul punctelor 2 și 4 art. de lege VII: 1876. Această hotărîre să mi se comunice îndată pe cale telegrafică. Tisza“.

În tăcerea adîncă notariul public Beșan luă cuvîntul pentru a da mai întâiu expresiune durerii ce o simte municipiul pentru faptul că togma comitatul Carașului este acela, care a ajuns așa departe încât trebuie să se suspendeze vice-comitele din oficiu. După aceasta face propunerea ca municipiul să pășiască îndată la substituirea acestui post neputînd rămâne comitatul între împrișurările de față nici pe un moment fără substituit, și recomandă pe notariul primariu Simonescu de substituit primvisor, căci acesta e chemat și după lege a fi substituit.

Mai toți membrii din municipiul luă cuvîntul și s'a propus și presidentul dela oficiul orfanal Elek de Pátyánsky. Dar amîndoi domnii propuși au refuzat cu hotărîre a primi substituirea mulțămînd pentru onoarea dată. S'a hotărît ca întrebarea de substituire să se reserve ședinței următoare care va decide definitiv.

Adonă și s'a întrunit de nou comisiunea municipală. Toți câți intrau în sala de consulare înainte de a se deschide ședința puteau să observe că se petrece ceva extraordinariu. Sala era plină îndesată, în toate unghiurile vedeai grupe discutînd cu viciune, în toate fețele așteptare încordată.

Jumetate la 12 oare veni comitele suprem, funcționarii de față îl întimpină cu elenurile obligate. El deschide ședința făcînd de nou comisiunea despre suspendarea lui Ghica și puse la ordinea zilei întrebarea de substituire.

Consiliarul reg. Alecsandru de Makay luănd imediat cuvîntul propuse într'un mod foarte lingusitor și recunosător de substituit al vice-comitelui pe notariul primariu al comitatului Leontin Simonescu.

Strigări sgomotoase de Eljen însoțiră această propunere, care între aclamațiuni viue se prefăcu în conclus.

În sfîrșit s'a ales la inițiativa obiectivă și motivată a lui Radulescu și la propunerea lui Beșan o comisiune de doi membri care va avè să controleze în viitoriu contabilitatea supremă a comitatului. S'au ales ca membri în această comisiune d-nii Radulescu și Isr. Löwinger.

Cu aceste s'a închis ședința.

Macedono-Români.

Francezii, împinși de un simțiment de caritate, care a fost totdeauna mare în ei și totdeauna ingenios, pentru a mai spori încă însemnată sumă culeasă prin subscripțiuni și prin plîndea serbătoare dată în Ipodromul din Paris, publicară un diar album intitulat „Paris-Murcia“, la a cărui alcătuire concurară gratis cei mai eminenti scriitori francezi și cei mai abili artiști ai republicei și ai tuturor națiunilor.

Rezultatul obținut trecu peste toate prevederile și produsul se urcă la o însemnată sumă, care fu trimisă nenorocilor din provincia Murcia, pe care o înfundăuina strânică o schimbă în scurt timp într'un loc de baltăcuri și de ruine, dintr'un teritoriu fericit și roditor.

Acest rezultat făcu pe cățiva cetățeni din București o așa exemplul dat de Francezii, publicînd un alt album moderat după cel francez în privința părții literare și artistice și care îl va egala în frumusețe. Se va trage în 10 mii exemplare, dintre care unele pe hîrtie ordinară cu prețul de 2 lei dar altele pe hîrtie de lues cu 5 lei și va fi pus în vîndere în primele zile ale lui Februarie. Scopul va fi curat umanitar, dar pe când cel francez a fost destinat a mic-

șora miseriele fizice ale unei populațiuni de gînte latină ca și cel francez, albumul român are de scop a micșora miseria intelectuală a unui popor na numai de aceeași gînte, dar consăngean cu cel român și a cărui limbă nu se desosebesce de dialectul român oficial al statului mai mult ca dialectul venețian de cel italian, sau ca cel asturian de cel castilian.

Să arătăm acum cu oare-cari considerațiuni istorice cine este acel popor pe care Românii voiesc să l' ajute.

E cunoscut de toți cum Traian, pentru a repopula Dacia golită de locuitori stabili pe la 107 legionarii romani cu familiile lor și cum apoi fură trimiși din Italia în aceea regiune aceia care se făcuseră culpabili prin îmbrăcișarea Cristianismului. Crescînd astfel acea populațiune și îmbrățișînd totă Dacia, Cristianismul, devenise o țeară foarte bine cultivată și prevădută cu poduri și șoșele după obiceiul roman.

Dar puțin în urmă începură Goții și Sarmajii a face dese incursiuni pe teritorial Daciei, și, întepîndu-se din ce în ce mai mult incursiunile acelor orde barbare, populațiunea din acea regiune ceru dela imperiul Aurelian a trimite trupe pentru apărarea hotarelor lor. Dar imperiul roman fiind atunci atacat în mai multe din departele sale provincii, Aurelian nu fu în stare de a o apăra și de aceea invită pe aceia, cărora le era frică, să rămână în patrie, de a se retrage în Macedonia, care era în acele timpuri departă de locuitori. Mai multe mii din acei Romani primiră învitarea și se duseră să locuiască mai cu samă pe poalele Pindului ocupându-se cari cu păstoria, cari cu agricultura și prin munca, prin unirea și prin comerțul lor cu vecinii se întinșeră dela poalele Pindului până la țermurile Adriaticei.

Trista istorie a Epirului, Macedoniei, Tesaliei, și a celorlalte regiuni ale peninsulei Balcanice se poate ceti în istoria nemuritorului Gibbons intitulată: „Decadența și căderea imperiului roman în Orient“, în care dăce că, cădînd în acea parte a Europei sub dominațiunea Musulmanilor, ei nu numai că nu reinviară studiile, dar jînăr populațiunile supuse stăpînirii lor în cea mai ticăloasă ignoranță persecutînd biserică și moscheele.

Sub o astfel de tiranică stăpînire Macedono-Romani nu mai putură avè școale elementare decât în câteva comune; ear popii greci ignoranți și superstițioși învățară pe vre-o cățiva dintr'înși numai a ceti cărțile bisericesci scrise în limba greacă bizantină și ura lor în contra acelor care vorbiau românește era așa de mare încât îi escludeau din biserică greacă. Cu toate aceste fiii cătorva familii îmbogățite prin comerț se duseră a urma un curs regulat de studii cari la Atena, cari la Veneția, la Paris sau la Viena.

După ce în urma resboiului din Crimeia hospodariatul Moldaviei și Valahiei se constituiră într'un singur principat român începu a se născă într'înșul dorința de a se ocupa de frații lor din Macedonia. Macedonenii intrînd în relațiuni cu Românii le făcură cunoscut trebuința ce simțiau de a avè școli spre a pută intra cu bucurie pe calea civilizațiunei nu prin întrebunțarea limbii grecesci care le este străină, ci prin limba națională adevăta limbă românească.

Astăzi că independența principatului român e recunoscută de toate puterile, astăzi că după spiritul tractatului din Berlin, populațiunile din Turcia europeană sînt chemate a se bucura de nese instituțiuni libere și prin urmare să întrebunțeze propria lor limbă în afacerile comunale, ear nu o limbă străină, numeroșii patrioți din București au creșut că a sosit timpul de a înființa, școli elementare românești nu numai în Macedonia dar și în oare-cari părți ale Tesaliei, Epirului și Greciei unde sînt comune românești. Eată demonstrat într'un mod foarte clar, pentru ce voiesc să publice albumul despre care am vorbit mai sus. Eată încă cuvîntul pentru care se speră, că albumul va avè o primire binevoitoare în Franca și în Italia, de oare ce e vorba de a scoate din întunerecul ignoranței și superstițiunei un popor neolatin ca și Francezii și Italianii. Mai cu samă pentru Italiani

importanța e foarte mare, de oare-ce litara-l macedono-român este aşezat față cu Bari, și dacă se va stabili o comunicațiune...

Poate se va întreba cineva la ce număr se urcă această populațiune română, așa de depărtată de principat? Acela, care o face să se urce la cifra cea mai mare, d. Niton Bălășescu dăce, că este de 2,800,000 de locuitori atât pe continent cât și în insule.

Ori cum ar fi, este un fapt constat, că Macedono-Românii se urcă la mai multe sute de mii și că Franția și Italia trebuie să iă sub protecțiune lor și să cerce de a compune o federațiune între Albanezi, Români și Greci acum când principiile de Bismark și comitele de Haymerle, au făcut publicamente cunoscut, că Austria este chemată a se întinde dela Novi-Bazar la Salonie.

"Tel." Veghezzi Ruscalla.

Varietați.

(Sciri personale). Maiesatea Sa ces. și reg. apost. la propunerea ministrului de justiție s'a îndurată a denumi: pe Ludovic de Schedius, presidential tribunului din Sibiuu, de jude ordinar la tabla regească din Budapesta.

(Monumentul) lui Heliade-Radulescu, părintele literaturii române, a sosit în București și s'a depus la academie.

(Societatea de lectură) a studenților dela Gimnasiul gr. or. din Braşov, va ţine o şedință literară, Marți în 12/24 Februarie 1880 în sala gimnasiului.

Programa.

- 1. "Discurs de deschidere", rostit de preşedintele Societății, dl profesor Nicolau Pilă.
2. "Fanarioții în România", caracteristică de Silvestru Moldovean student în cl. VIII. gimn.
3. "Gruî-Sânger", poesie de V. Alecsandri, delectată de Radu Moroian st. cl. VIII. gimn.
4. "Maria sau Mihai Viteazul a fost mai mare?" Controversă. Partea I, susținută de Jon C. Urlăgan st. cl. VIII. gimn.; ear partea II. de Chiril Vulcan st. cl. VIII. gimn.
5. "Groză", poesie de V. Alecsandri, delectată de Dionisiu Mardan st. cl. VIII. gimn.
6. "Despre însemnătatea și folosul sciințelor naturale", disertațiune de Juliu T. Mera st. cl. VIII. gimn.
7. "Condemnarea strugurelui", poesie de A. Pann, delectată de George Pitîş st. cl. VIII. gimn.
8. "Referințele între părinți și fi", disertațiune de Demetriu Ștefan st. cl. VIII. gimn.
9. "Îmnul lui Ștefan cel mare", de C. Porumbescu, executat de corul vocal sub conducerea dlui prof. de cântări H. Geifrig.

(Spesele tumultului din Budapesta). Direcțiunea gazome-

trului a prezentat la magistrat socoteala despre pagubele ce i le-au făcut turburătorii ordinei în scandalul ultim prin spargerea laternelor din strade și a candelabrelor de gaz. Socoteata se urcă la suma de 913 fl 36 cr.

(Defraudări de dare). Din comuna Papa s'au arestat: primariul, căpitanul oraşului și controlorul pentru că au defraudat 8—9 mii fl. din darea încasată în comuna numită. Ei induseră în conspectul de dare pe unii locuitori, cari au solvit darea și se află încă în viață, în lista celor repositați.

„Tem. Ztung.“ aduce un raport de cuprinsul următor: Ministrul de finanțe contele Szapary în urma unei defraudări de dare în comunele Giroada și Remetea a trimis pe oficialul primar de contabilitate al inspectoratului reg. de dare din Temeşoara Palffy în fața locului ca să introducă cercetarea și spre acest sfârșit să se pună în înțelegere cu preotul Petrescu din Remetea pentru a se informa. Cercetarea abia introdusă a aretat că în 50 casuri dările plătite nu s'a indus în libelele de dare sau cel puțin nu s'au confirmat prin subscrierea receiptorului așa că dările au trebuit plătite a doua oară. De asemenea s'au dat în arândă cu sila, proprietatea multor țărani ca să plătească contribuțiunea dar sumele plătite de arendași nu s'au socotit debitorilor în dare.

(Despre emigrația din Ungaria de sus). „P. Lloyd“ ne comunică următoarele: „Emigrația ia proporțiuni mari de o vreme încoace, așa încât sântem siliți, a atrage atențiunea cercurilor mai înalte asupra acestui fapt.

Începutul l'au făcut în toamna trecută numeroase familii din Zemplin și Sáros. În părțile acele recoalta cartofilor a fost de tot slabă și oamenii n'au avut nici un câștig peste eară. Între emigrații de astă toamnă erau numai puține familii de Israelii seraci, cele mai multe erau familii de Slovaci, care sau nu aveau de loc moșii sau și dacă aveau acele erau însărcinate cu datorii preamulte de care nu se mai puteau scăpa; toate aceste familii au trecut peste Ocean spre a și câștiga o existență mai bună. Din aceste 2 comitate au emigrat până acum cel puțin 2000 de persoane. Dela anul nou încoace inse au început a emigra foarte multe familii și din Zipsen și Abauj, între care se află și Nemți mulți. În toată ziua sosește familii întregi cu trenul Cașovia-Oderberg în Hamburg. Și din comitatele Trentcin și Neutra se dăce că au emigrat până acum mai multe sute de oameni. Nu scim, ce atitudine iau organele regimului față cu această aparență însemnată din punct de vedere național-economic. Deși emigrația — strict luând — nu se poate oprî, totuși nu putem fi indiferenți față cu o pierdere de atâte mii de lucrători cu putere și diligenți, per cari i-am pute întrebuița foarte bine în multe ținuturi ale Ungariei, mai ales în acele, unde ă populațiunea este tare rarită și aceasta cu atât mai mult, cu cât patria noastră n'are nici o prisosință de populație și brațe de lucru. Din contră ne plângem mereu, că ne lipsește brațe lucătoare. Guvernul nu trebuie să fie un spectator pasiv și indiferent la această împingurare nefecricită, ci să deschidă oamenilor cari nu voiesc și nu pot să remână la vatra lor, posibilitatea, de a se așeza în alte ținuturi ale patriei, de exemplu în dominiurile coroanei sau a posesiunile fondurilor de studii. Lucrările publice prevedute în proiectele de legi care deschid unele isvoare de câștig pentru cei lipsiți nu sânt mesuri de ajuts față cu grelele desastres din comitatele cele multe. Se cer mesuri mai energice și

îmai întinse pentru a întâmpina reul ce creșteremereu în Ungaria de sus.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Budapesta, 25 Februarie n. În casa deputaților Ernest Simonyi a propus o rezoluțiune, conform căreia ceea subtrage guvernului actual încrederea. Marias y vorbesce mai pe larg și între aplause pentru acceptarea bugetului și respingerea rezoluțiunii propuse. Doinahidy refusă bugetul.

Constantinople, 25 Februarie n. Poliția a confiscat de la un anumit Papadopolus, care să dăce că ar fi stând sub scut englezesc, bombe și mașine infernale. Se dă cu socoteala, că a fost intenționat un atentat asupra sultanului. Mai multe persoane sânt compromise. S'a introdus cercetarea.

Lista Nr. 7

a contribuțiilor incurse la comitetul desemnat în folosul inundațiilor.*

Transportul totalului din Lista Nr. 6 publicată în Nr. 16 a.c. al „Telegrafului român“... f. 1496.89
G. Crețescu din București... f. 9.60
Prin d. paroh Benjamin Pop din Uioara, dela următorii:
I. Popa 1 fl., V. Pervu 20 cr., Sofron Pădurean 50 cr., B. Onuț 50 cr., E. Popa 50 cr., N. David sen, 80 cr., N. Popa lui Jacob 20 cr., V. Popa I. Nicolae 20 cr. I. M. Hopartean 30 cr. A. Popa a lui Lica 20 cr., Carian Codrea 50 cr., vid. M. Popa 40 cr., N. Vedeau I. Ghigro 20 cr., N. Vedeau I. Iacob 40 cr., G. Moga 30 cr., A. Damean 10 cr., trații Istrate și Ioan Damean 10 cr., S. Roșca 50 cr., G. Morariu j. 60 cr., Iosif Marele 20 cr., I. Marian 30 cr., vid. M. Arieșan 25 cr., I. Arieșan al G. 25 cr., Preotul 1 fl. total... f. 9.50
Prin D. M. Pop Gridean dela domni A. Stoica 5 fl., N. Moldovan 3 fl., D. Fogarași 1 fl., A. V. Velcan 2 fl., S. Caluț 2 fl., V. Hossu 2 fl., M. P. Gridean 2 fl. în total... f. 17.—
I. V. Rusu protopep în Sibiuu... f. 3.—
Totalul cu ăina de astăzi... f. 1635.99
Sibiuu, 24 Februarie n. 1880.

Comitetul central pentru ajutorarea inundațiilor.

* Căutările sumelor trimise la acest comitet vor urma prin publicare în ăiarele de aici „Telegraful Român“ și „Observatorul“. La cerere însă sumele se vor cutia și separat.

Bursa de Viena și Pesta din 24 Februarie 1880

Table with 3 columns: Item, Viena, Pesta. Contains various financial entries like Renta de aur, Emisiune de oblig., Oblig. de stat, etc.

Economico.

(Târgul Sigheșoarei). După cum se scrie din Sigheșoara târgul de vite ținut în 13 și 14 Febr. n. fu cercetat de mulți cumpărători și vândători. S'au vândut mai mult ca 1200 capete de vită, între care vitele cornute cu 160 fl. capul. Târgul de

măturie însă din 15 și 16 Febr. n. n'afost mai bine cercetat, decât un târg de săptămână. Nici un profesionist n'a putut vinde nimic. Pricina fu de o parte miseria domitoare, de altă parte și frigul extensiv al unei acesteia îngrozitoare, carea a măncat biețiiilor oameni toți banii puțini pentru lemne.

Budapesta, 21 Febr. n. Deși earăna pe la începutul săptămănei trecute ne-ama șișcitanat cu năravurile ei neplăcute, arătându-se adeseori cu frig, cu ninsoare, cu neguri reci și pătrundătoare, totuși pe la mijlocul săptămănei a fost silită prin căldura plăcută a primăverei, a se retrage din țin și tot mai tare, până când pe la sfârșitul săptămănei mai că numai puteai vorbi de eară. Timpul s'a încălzit, zăpada a început a se perde, riurile mereu se desghiață și natura devine tot mai frumoasă și sufribilă. Pământul se desfundă, holdele sânt foarte frumoase și veghetațiunea începe a se descepta din somnul amorțit. Nu ne-am scăpat însă de temerea, că ținând timpul frumos încă vre-o 2 săptămăni se va rupe ghiășa cea nemai pomenit de groasă și va pcriunul inundații mari și estensive, care vor nimici multe sămănături și vor aduce și alte stricăciuni cu sine. Nogațel. bucațelor e ale tuturor articolelor din târg în săptămăna trecută nu fură animate, ci putem dăce mai mult amorțite. Articole au fost multe în târg și avură prețuri moderate. Așa trecură:

Grâul la 40,000 m. m. a trecut cu fl. 11.40—11.50; sēcără la 2000 m. m. cu fl. 10.60—10.80; orzul la 3000 m. m. cu fl. 7—8; ovēsul la 3000 m. m. cu fl. 7—7.66; cucuruzul la 14,000 m. m. cu fl. 8.60—9.15; făina n'a trecut. Păstăioasele cu puțin mai bine și adecă: fașolea cu fl. 11.25—11.75; mazerea cu fl. 11—14; linteau cu fl. 11—14; sēmăntă de cânepă cu fl. 10—10.50; sēmăntă de in cu fl. 14; mălaiul cu fl. 7—7.80; lămile cu fl. 1.90—2.40 per chilogram.

Porcii au fost de astădată mai scumpi. În târg s'au aflat 47,330, între cari au fost din Ungaria de jos 3230, din România 980 și din Ardeal 60 de capete; unsoarea de porc s'a vândut cu fl. 57—59; slănină cu fl. 50; sęcul cu fl. 45—46; spiritul in gros cu fl. 34, in detail cu fl. 35—35.20 per 10,000 litre °/o.

Peile de oaie din Banat și Ardeal cu fl. 150—150; cele de bou din Banat cu fl. 135, din Ardeal 140; cele de vacă cu fl. 112—115; cele de vițeț cu fl. 190—195 per 102 dărbă; cele de cal cu fl. 11.50—12.50 părechia.

Estras din foaia oficială „Budapesti Kôzlöny.“

Licitățiuni: în 2 Aprilie și 3 Maiu imob. lui Leopold Edeyeny și soției sale în Boarta (judec. Medenias); în 6 Martie și 7 Aprilie imob. lui Nistor Călborean în Vulcan; în 9 Martie și 12 Aprilie imob. lui Carol Baier în Braşov (trib.); în 13 Martie și 13 Aprilie imob. lui George Dobănyos în Fildul de jos (judec. cerc. Hue-din); în 27 Martie și 27 Aprilie imob. lui Carol Binder respective ale rămasului după Samoila și Catarina Binder în Sibiu (trib.); în 3 Aprilie imob. lui Iova Stoia și soji în Mohu (trib. Sibiu); în 18 Martie și 13 Aprilie imob. lui Francisc Beteg în Poiana; în 12 Martie și 12 Aprilie imob. lui Francisc Pap în Hatolca; în 10 Martie și 10 Aprilie imob. soției lui Dionisiu Szeatori în Canta; în 8 Martie și 8 Aprilie imob. Elisavetei Leva în Serce (trib. K. Oșorheiu); în 10 Martie imob. lui Michael Bene și Gavrilă Tarcea în Sintieu (trib. Cluj); în 11 Martie și 11 Aprilie imob. lui Ioan Mora în Batin (judec. cerc. Gherla); în 28 Febr. imob. soției lui Wențel Onitskoff în Alba-Iulia; în 17 Martie imob. lui Nistor Cleonic și soji în Cut (trib. Alba-Iulia); în 20 Martie imob. lui Toma Timariu în Pianul de jos (judec. cerc. Sebes); în 28 Febr. imob. soției lui Dionisiu Ki și în Bărațus (trib. K. Oșorheiu).